తెలుగులో గ్రాంథికం - వ్యావహారికం

తెలుగులో శబ్ద ప్రయోగం—గ్రాంథికం, వ్యావహారికం-అంటే తెలుగు గ్రాంథికం లోనూ వ్యావహారికంలోనూ ఉన్న శబ్ద ప్రయోగం గురించి ఏదో కొంత చెప్పేస్తే మేలు. సామాన్యంగా శబ్ద ప్రయోగం అంటే కేవలం శబ్దాలే గ్రహించ వక్కర లేదు. క్రియాదులనుకూడా గ్రహించ వచ్చు.

అసలు గ్రాంథికం—వ్యావహారికం అనేవరికి ఏదో విభిన్నమైన పద కేటగిరీలకు సంబంధించిన భవనం కాలేం అన్న అభిప్రాయం ఏర్పడేట్టుగారూపొందాయి ఆ శబ్దార్థాలు.

వ్యవహారంలో— అంటే మామూలుగా మాట్లాడే భాషలో కానివ్వండి—వ్రాతలో ఉపయోగించే శిష్ట వ్యావహారికం ఎంటి భవలో కానివ్వండి—మనం వాడే శబ్దాలు "వాడు—వ్రతుకులు"పేరుతో గ్రాంథికం—వ్యావహారికం అవుతాయి. మామూలుగా వ్యవహారంలో లేని దేనువునకు-ఆవునకు-పశువుకు-తెప్పుకు-ఎద్దుచ్చిరి-మెచ్చిరి వంటి రూపాలు గ్రాంథికంగా నిలిచే మాట స్పష్టమైన విషయమే.

అయితే దేశభాష ప్రజావ్యవహారపరమై అవతరించింది కాబట్టి-ఏదో కొంత కొంత ఉంటే ఉండవచ్చు కాని గ్రాంథిక భాష ప్రతి ఆడుగువా వ్యవహారానికి పూర్తిగా భిన్నంగా ఉండడం జరుగదు-ఉండలేదు-ఉండదు. అందువల్ల గ్రాథికంలో సహజంగానే వ్యవహారికంకాదూ—గ్రాంథికతా ముద్రలోనే ఉటుండవన్న మాట—అన్న దన్నమాట. ఉదాహరణకు 'ఊరు- పేరు- ఘనులు-కులు-కోట-పేట-దూడ-మేడ' మొదలైన పదాలు చాలు. ఇవి నిత్యమూ వ్యావహారికంలో సామాన్యంగా వాడుకునే మాటలే.ఇటువంటి పదాలు అనేకం లేదా అతిశయంగా గ్రాంథికంలో వందల సంఖ్య లాలుగా ఉండనే ఉన్నాయి. అయితే"లేత-కోత" వంటి పదాలు గ్రాంథిక వ్యావహారికాలలో రెండింటిలోనూఉన్నా-ఉచ్చారణలో లేదా లేకపోయినా— వ్రాతలోకి వచ్చేసరికి మధ్యలో ఉండే 'అరసున్న'—గ్రాంథిక వ్యావహారికాల భిన్నత్వాన్ని స్పష్ట పరుస్తుంది. మధ్యలో అంటే"త" నిర్మాణానికి పూర్వం అరసున్నా ఉంటే "లేత-కోత"లు గ్రాంథికమై. అరసున్నా ఉంచకపోతే వ్యావహారిక మౌతాయి.

ఇక 'తావి-మావి' వంటి పదాలు వాడు బతుకులు మీద ఆధారపడి గ్రాంథికం-వ్యావహారికం అనిపించుకునే పద్ధతికి చెందిన వన్నమాట. శబ్దాలు కొంత కాలం వ్యవహారంలో ఉండడం — ఆ విధంగా వ్యావహారికంలో ఉన్న శబ్దాలు ఇతర పదాల ప్రభావం వల్లవ్యవహారానికి దూరమై క్రమంగా మరుగున పడి పోవడం జరుగుతుంది. ఎక్కడో వృద్ధకాలంలో ప్రత్యేకించి గ్రాంథికంలో అంటే అవ్యావహారికంలో ఉన్న పదాలను కొందరు శిష్టులు విద్యావంతులైన వారు ఎప్పుడూ వాడుతూ ఉండడం క్రమక్రమంగా వాటి వాడకం ఎక్కువకావడం-ఆ రూపంగా అంతకుపూర్వం వ్యవహారంలో లేని పదాలు వ్యావహారిక భావలో ప్రవేశించి ప్రజల నాలుక మీద నిలిచి సజీవాలై పోవడం జరుగుతుంది. దీనికి ప్రత్యక్షంగా కట్టు వచ్చినట్లు కనించే వారిక్రికైన పెద్ద ఉదాహరణ మనం గ్రహించవచ్చు. నన్నయ భారతంలో సంస్కృత సమాసాలు ఆ నాటి సామాన్య విద్యావంతులైన వారికిఅర్థమయ్యేవి కావు. ఈ విషయాన్ని గుర్తించిన తిక్కన తన కవితలో తెలుగుతనాన్ని ఎక్కువ పాలు చూపించి-నాటి సామాన్య ప్రజలకు చాలా వరకు అర్థమయ్యేట్లుభారతభాగం పిరాలా దిగా రచించి 'శిభాష్' అనిపించుకున్నాడు. ఈ నాడు అంతరిక్షం దగ్గర నుంచి అధఃపాతళం వరకూ యెన్నెన్ని పదాలు సంస్కృతం నుంచి వ్యవహారంలోకి రాలేదు! అయితే అప్పటికీ ఇప్పటికీ భాష వ్యవహారణా పంలో వచ్చిన మార్పేమంటే సంస్కృత ప్రభావంతో దేశి తెలుగు దెబ్బ తినడం—దాదాపరకు తెలుగుదేశి, తద్భవ పదాలను వాడడం మానివేసి సంస్కృత పదాలను వాడే స్థితికి మన శిష్ట సంఘం వచ్చింది.

కొంత దూరంగా ఉన్న వన్నయ భారతాన్ని అవలీలగా అర్థం జేసుకునేది గాను తిక్కన భారతం "పండితులే" కాదు "పండితులూ" అవు—కోశ—నిఘంటువు ఏదా కెదురుకు? దిక్సూచీ సమాధానం లేకుండా అర్థంకాని స్థితికి వచ్చింది. ఈ సంస్కృత భాషా ప్రభావంతో దేశి ప్రస్ఫుట మైన వరకూ వచ్చిందంటే"బువ్వ—కూడు"అనడం అశ్లీలం. అవి గౌరవపరులు లైన వ్యక్తులు వాడరాని పదాలు. "అన్నం" అనే పదం వాటికి మారుగా వ్యవహారించాలి. అదేంత వరకూ వచ్చింది. అదం తెలుగు పదం కాదు. సంస్కృతపదం అని చెప్తే ఆశ్చర్య పడే శిష్యులున్నారు. సమస్యేమి శిష్యులున్నారు. అంటగా మన వ్యవహారంలోకి సంస్కృతం చొచ్చుకుని వచ్చిందన్న మాట. ఇదే విధంగా నేటి శిష్టవ్యావహారికం మందు పలువిధ మార్పులకాలు — ప్రాంతీయాలు మరుగున పడిపోతాయి.

వ్యవహార శిష్టమైన పోయే మాటలు విలైన కొంత కాలానికి నిలిస్తే గ్రాంథికంగా లేదా వ్యావహారికంగా నిలుస్తాయి.

అసలు గ్రాంథిక — వ్యావహారికాలలో ముఖ్యంగా ఉన్న లేదా ఉచ్చారణ—వ్రాతకు సంబంధించింది. శిష్ట వ్యావహారికంలో వ్రాస్తున్నా ఆ విధంగా వ్రాసిన దాన్ని చదువుతున్నా సంస్కృత శబ్దాలపు గురించి తమకు చాలా తెలిసినట్లు విమర్శకులు వ్రాసేవారుంటారు. కథ-గ్రంథం—మమ్మ ధుడు-అర్థం వంటి వాటిలో "థ" కారాన్ని మామూలు "ధ" కారంగా ఉచ్చరించడం తప్పు అని అంటారు. పెద్దగా భాషా పరిణామ చరిత్రను అధ్యయనం చేయ్య వక్కర లేదు. అజ్ఞ, ప్రజ్ఞ విజ్ఞానం అక్షి య్యం దీక్షి రక్షణ వంటి పదాలలో 'జ్ఞ' 'క్ష'ల ఉచ్చారణ—తిని స్వరూపాల వ్యవస్థ ఎన్ని వందలు—వేల సంవత్సరాల మంచి ఏ విధంగా పరిణమించి నిలిచి వున్నదో! గ్రహించే శక్తి కాదు—అంత మాత్రం ఆలోచించేంత దృక్పథమైనా ఈ విమర్శకుల కందనితే విజ్ఞులైన పండితులు కడువ పల్లగా భావిస్తారు—దీనిస్తారు.

ఇంత అగాధమైన భాషా చరిత్రలోకి కొంచెం తరచుగా ఉన్న వన్నయ భారతాన్ని అవలీలగా అర్థం జేసుకునేది గాను తిక్కన భారతం "పండితులే" కాదు "పండితులూ" అవు—కోశ—నిఘంటువు ఏదా కెదురుకు? దిక్సూచీ సమాధానం లేకుండా అర్థంకాని స్థితికి వచ్చింది. ఈ సంస్కృత భాషా ప్రభావంతో దేశి ప్రస్ఫుట మైన వరకూ వచ్చిందంటే"బువ్వ—కూడు"అనడం అశ్లీలం. అవి గౌరవపరులు లైన వ్యక్తులు వాడరాని పదాలు. "అన్నం" అనే పదం వాటికి మారుగా వ్యవహారించాలి. అదేంత వరకూ వచ్చింది. అదం తెలుగు పదం కాదు. సంస్కృతపదం అని చెప్తే ఆశ్చర్య పడే శిష్యులున్నారు. సమస్యేమి శిష్యులున్నారు. అంటగా మన వ్యవహారంలోకి సంస్కృతం చొచ్చుకుని వచ్చిందన్న మాట. ఇదే విధంగా నేటి శిష్టవ్యావహారికం మందు వివిధ మార్పులకాలు — ప్రాంతీయాలు మరుగున పడిపోతాయి.

వ్యవహార శిష్టమైన పోయే మాటలు విలైన కొంత కాలానికి నిలిస్తే గ్రాంథికంగా లేదా వ్యావహారికంగా నిలుస్తాయి.

అసలు గ్రాంథిక — వ్యావహారికాలలో ముఖ్యంగా ఉన్న లేదా ఉచ్చారణ—వ్రాతకు సంబంధించింది. శిష్ట వ్యావహారికంలో వ్రాస్తున్నా ఆ విధంగా వ్రాసిన దాన్ని చదువుతున్నా సంస్కృత శబ్దాలపు గురించి తమకు చాలా తెలిసినట్లు విమర్శకులు వ్రాసేవారుంటారు. కథ-గ్రంథం—మమ్మ ధుడు-అర్థం వంటి వాటిలో "థ" కారాన్ని మామూలు "ధ" కారంగా ఉచ్చరించడం తప్పు అని అంటారు. పెద్దగా భాషా పరిణామ చరిత్రను అధ్యయనం చేయ్య వక్కర లేదు. అజ్ఞ, ప్రజ్ఞ విజ్ఞానం అక్షి య్యం దీక్షి రక్షణ వంటి పదాలలో 'జ్ఞ' 'క్ష'ల ఉచ్చారణ—తిని స్వరూపాల వ్యవస్థ ఎన్ని వందలు—వేల సంవత్సరాల మంచి ఏ విధంగా పరిణమించి నిలిచి వున్నదో! గ్రహించే శక్తి కాదు—అంత మాత్రం ఆలోచించేంత దృక్పథమైనా ఈ విమర్శకుల కందనితే విజ్ఞులైన పండితులు కడువ పల్లగా భావిస్తారు—దీనిస్తారు.

ఇంత అగాధమైన భాషా చరిత్రలోకి వెళ్లకుండా ప్రస్తుత పదాలు వ్యవహారంలోకి ఎలా వచ్చాయి? అవి ఎలా మారాయి? అనే విధంగా ఆలోచిస్తే అర్థమవుతుంది. ఇప్పుడు మనం వాడే పదాలు ఎలా ఏర్పడ్డ